

MEMURLAR İÇİN FİİLİ HİZMET ZAMMI

ACTUAL SERVICE INTEREST FOR CIVIL SERVANTS

Recep LEVENT*

ÖZ

Fiziksel ve ruhsal olarak yıpratıcı işlerde çalışanlara, sosyal güvenlik sistemimizde fiili hizmet zammı adıyla erken emeklilik hakkı tanınmıştır.

Memurlar için de kanuni düzenlemelerle, belli görevlerde bulunanlara hizmet süreleri/prim ödeme gün sayılarının belli bir oranının hizmet yılı/prim ödeme gün sayılarına eklenmesi ve eklenen bu sürelerin aynı zamanda tamamı veya yarısının emeklilik yaşından indirilmesi öngörülmüştür.

1/10/2008 tarihinden önce memurlar için 5434 sayılı Kanun kapsamında yer alan fiili hizmet zammı uygulaması, söz konusu tarihten sonra 5510 sayılı Kanunla diğer statülerde çalışanlarla ortak hale getirilmiştir.

Fiili hizmet zammı uygulaması, dönemsel olarak değişikliğe uğramış ve kapsamı daraltı-

ABSTRACT

In our social security system, employees working in physically and psychologically tough conditions are given the right to retire early in the name of actual service interest.

As for civil servants, it is foreseen that, a certain proportion of service periods/premium payment days are added to service year/premium payment days to those who are in certain duties and whole or half of these periods are reduced from the retirement age at the same time.

Prior to 1/10/2008, the actual service interest implementation for civil servants stated by the Law 5434 was made common with the employees working in other statutes with the Law No. 5510 after the cited date.

The practice of actual service interest has been changed in time and its scope has been

* İş Başmüfettişi

arak eklenen ve indirilen sürelerde kısıtlamaya gidilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fiili Hizmet Zammı, Hizmet Yılı/Prim Ödeme Gün Sayısına Ekleme, Emeklilik Yaşından İndirim

narrowed and restrictions have been introduced on added and reduced periods.

Keywords: Actual service interest, addition to service year/premium payment days, retirement age discount

1- GİRİŞ

Bazı görev veya çalışmaların özelliği gereği fiziksel ve zihinsel yıpranma fazla olmaktadır.

Bunun sonucu olarak da bu tür görev veya çalışmalarda bulunanlar için daha erken emekli olma imkânı getirilmiştir ki, bu da “fiili hizmet zammı” uygulamasıyla sağlanmaktadır.

Sosyal güvenlik sistemimizde fiili hizmet zammı uygulamasıyla, kanuni düzenlemelerle belirlenmiş görev veya çalışmalarda ya da işyerlerinde çalışanlara fiili çalışmalarının belli oranlarında hizmet yılı/prim ödeme gün sayılarına ilave yapılması ve emeklilik yaşından indirim yapılması, dolayısıyla bu kapsamda olanlar için daha erken emeklilik imkânı öngörülmüştür.

Devlet memurları için de belli ve özellikli görevlerde bulunanlar için fiili hizmet zammı uygulaması söz konusudur.

Fiili hizmet zammı uygulaması, Devlet memurlarından ilk defa 1/10/2008 tarihi; öncesinde çalışmaya başlayanlar için 5434 sayılı Kanunun¹ 32’nci, sonrasında çalışmaya başlayanlar için de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun² 40’inci maddesiyle düzenlenmiştir.

5434 sayılı Kanun’a tabi olan Devlet memurları için fiili hizmet zammı uygulamasında, 8/9/1999 tarihinden; önce ilk defa çalışmaya başlayanlar için söz konusu Kanun’un geçici 205’inci, sonra çalışmaya başlayanlar için de aynı Kanun’un 39’uncu maddesine göre farklılık söz konusudur.

2- KONUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Çalışmamızın “Giriş” bölümünde de belirtildiği üzere, sosyal güvenlik mevzuatımızda bazı fiziksel ve ruhsal olarak yıpratıcı görev/kurumlarda çalışan memurlara, çalışma süresi ve yaş olarak fiili hizmet zammı süresiyle daha erken emekli olma imkanı tanınmıştır.

Daha açık ifadelerle, bu kapsamda olan memurlara kanuni düzenlemelerde öngörülen süreler, hizmet yılına/prim ödeme gün sayısına eklenmekte ve emeklilik yaşından da indirilmektedir.

Fiili hizmet zammı uygulamasında görevle ilgili fiili çalışmalar dikkate alınmakta olup, dolayısıyla, fiilen çalışılmayan ve de askeri okul veya polis okullarında geçen süreler dikkate alınmamaktadır. Ancak, fiili hizmet zammı olarak hizmet yılına/prim ödeme gün sayısına eklenen süreler ikramiye hesabına dahil edilmektedir.

Devlet memurları için fiili hizmet zammı uygulaması, 1/10/2008 tarihinden önce ilk defa çalışmaya başlayanlar için 5434 sayılı Kanunun 32’nci, söz konusu tarihten sonra çalışmaya başlayanlar için ise 5510 sayılı Kanunun 40’inci maddesiyle düzenlenmiştir.

5434 sayılı Kanunun 32’nci maddesine göre ilk önce sadece hizmet yılına ekleme yapılması ön-

¹ Bkz. Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu R.G... 17/6/1949, 7235

² Bkz. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu R.G... 16/6/2006, 26200

görülmüş iken, daha sonraki düzenlemelerle, emeklilik yaşından da indirim yapılması uygulamasına gidilmiştir.

Diğer yandan, memurlar da dahil olmak üzere 4447 sayılı Kanunla³ 8/9/1999 ve 5510 sayılı Kanunla 30/4/2008 tarihlerinden geçerli olmak üzere emeklilik şartlarında önemli değişiklik yapılırken, fiili hizmet zammı uygulamasında da bazı değişikliklere gidilerek, yaştan indirim süresi değiştirilmiş ve fiili hizmet zammının kapsamı da daraltılmıştır.

Bu genel açıklamaların ışığı altında memurlar için fiili hizmet zammı uygulamasına, emeklilik şartlarının değiştirilmiş olduğu “8/9/1999 tarihi öncesi”, “8/9/1999-5510 sayılı Kanun öncesi” ve “5510 sayılı Kanun sonrası” olarak üç ayrı dönem itibarıyla bakılmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

2.1- 8/9/1999 Tarihi Öncesi Dönem

Söz konusu dönemde, fiili hizmet zammı kapsamında olan memurlar için sadece hizmet yılına ekleme söz konusu iken, daha sonra 4759 sayılı Kanunun⁴ 5’inci maddesiyle 5434 sayılı Kanuna eklenen geçici 205’inci maddenin son fıkrasıyla emeklilik yaşından da indirim yapılması öngörülmüştür.

Bu çerçevede, lokomotif işlerinde çalışanlar dışındakilere sekiz yılı geçmemek üzere yaştan da indirim yapılması ve bu haktan 8/9/1999 tarihinden önce ilk defa çalışmaya başlayan ve de fiili hizmet zammı kapsamında olan tüm memurların yararlanması şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, 5434 sayılı Kanunun 32’inci ve geçici 205’inci maddeleri dikkate alınarak 8/9/1999 tarihinden önce hangi memur ve görevlerin fiili hizmet zammı kapsamında olduğu ve de fiili hizmet zammı süreleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: 8/9/1999 Tarihinden Önce Memur Olanlar İçin Fiili Hizmet Zammı Uygulaması

MEMUR	HİZMETİN GEÇTİĞİ YER	HER BİR YIL KARŞILIĞI HİZMET YILINA EKLENECEK VE YAŞTAN İNDİRİLECEK SÜRE	YAŞTAN İNDİRİLECEK AZAMI SÜRE
Muvazzaf, yedek ve gedikli subaylarla askeri memur ve uzman jandarma ve de uzman erbaşlar	Cumhuriyet Ordusu kadroları	3 ay	8 yıl
Asaleti onaylanmış olmak şartıyla Adaylıkta geçirilen Emniyet ve polis mesleğinde süreler dahil polis, komiser yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları	Emniyet ve polis mesleği	3 ay	8 yıl

³ 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu R.G... 8/9/1999, 23810

⁴ Bkz. 4759 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun R.G... 1/6/2002, 24772

Lokomotif, makinist ve ateşçileri	Lokomotif üzerinde	6 ay	Süre sınırı yok
Gemi ateşçi, kömürcüler ve dalgıçlar	Denizde	6 ay	8 yıl
Atölye, fabrika, havuz ve depolarda çalışanlar	1) Çelik demir ve pirinç döküm işlerinde 2) Zehirli, boğucu gaz, asit, boya işleriyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren başka işlerde 3) Patlayıcı maddeler yapılmasında 4) Lokomotif ve gemi kazanlarının onarılması ve temizlenmesi işlerinde 5) Gemilerin kapalı sarnıçlar içindeki raspa ve boya işlerinde 6) Oksijen, elektrik kaynağı, keski, tabanca ile perçin, takım sertleştirilmesi ve kum püskürtme suretiyle raspa işlerinde	6 ay	8 yıl
Maden üretiminde çalışanlar	Toprak altında maden çıkartma işlerinde	6 ay	8 yıl
Devlet tiyatrosu sanatkarları	Devlet Tiyatrosu sanatkarlığında	3 ay	8 yıl
Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Mücadele ve Karantina Teşkilatı ile Veteriner Teşkilatında görev yapan memur ve hizmetliler	Tarımsal mücadele ve tarımsal karantina teknik ve idari işleri ile salgın, bulaşıcı, paraziter hayvan hastalıklarıyla mücadele işlerinde	2 ay	8 yıl
Mesleği olan ve bu sebeple röntgen, radyum ve benzeri ve benzeri iyonizan radyasyonlarla bilfiil çalışan tabip, teknisyen, sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyonla yine bilfiil çalışan bilim adamı personel ve yardımcılar	Mesleği icabı röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyon laboratuvarlarında	3 ay	8 yıl

TRT Kurumunda haber hizmetini yapan ve yürüten Daire Başkanı, Müdür, Müdür Yardımcısı, Şef, muhabir, redaktör spiker, redaktör, mütercim kameraman, fotoğrafçı, ışıkçı, sesçi, teknisyen, teleks operatörü	TRT Kurumu haber teleks operatörü hizmetlerinde	3 ay	8 yıl
Basın Kartı Yönetmeliğine göre basın kartı sahibi olmak suretiyle gazetecilik yapanlardan memurluğa girip de meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilenler	Basın müşavirleri	3 ay	8 yıl

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, bu dönemde fiili hizmet zammı kapsamında görev yapan memurlar için her yıl karşılığında tabloda belirtilen süreler hizmet yılına eklenmekte ve aynı süreler emeklilik yaşından da indirilmektedir. Ancak lokomotif işlerinde çalışanlar dışında olanların yaştan indirilen süreleri sekiz yılı geçmemektedir. Bir yıldan artık süreler, artan süre dahilinde yine hizmet yılına eklenmekte ve emeklilik yaşından düşülmektedir.

Bu dönemde, emeklilik şartları yaş olarak kademeli olarak belirlendiğinden, fiili hizmet zammı uygulamasının iyi anlaşılabilmesi için kademeli emeklilik şartlarına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: 8/9/1999 Tarihinden Önce Çalışmaya Başlayan Memurların Emeklilik Şartları

MEMURLUĞA GİRİŞ TARİHİ	HİZMET YILI	YAŞ
KADINLAR		
8/9/1979 tarihinden önce	20	-
8/9/1979-8/9/1981 tarihleri arası	20	38
9/9/1981-23/5/1984 tarihleri arası	20	40
24/5/1984-23/5/1985 tarihleri arası	20	41
24/5/1985-23/5/1986 tarihleri arası	20	42
24/5/1986-23/5/1987 tarihleri arası	20	43
24/5/1987-23/5/1988 tarihleri arası	20	44
24/5/1988-23/5/1989 tarihleri arası	20	45
24/5/1989-23/5/1990 tarihleri arası	20	46
24/5/1990-23/5/1991 tarihleri arası	20	47
24/5/1991-23/5/1992 tarihleri arası	20	48
24/5/1992-23/5/1993 tarihleri arası	20	49
24/5/1993-23/5/1994 tarihleri arası	20	50
24/5/1994-23/5/1995 tarihleri arası	20	51
24/5/1995-23/5/1996 tarihleri arası	20	52
24/5/1996-23/5/1997 tarihleri arası	20	53

24/5/1997-23/5/1998 tarihleri arası	20	54
24/5/1998-23/5/1999 tarihleri arası	20	55
24/5/1999-8/9/1999 tarihleri arası	20	56
ERKEKLER		
8/9/1974 tarihinden önce	25	-
8/9/1974-8/9/1976 tarihleri arası	25	43
9/9/1976-23/5/1979 tarihleri arası	25	44
24/5/1979-23/11/1980 tarihleri arası	25	45
24/11/1980-23/5/1982 tarihleri arası	25	46
24/5/1982-23/11/1983 tarihleri arası	25	47
24/11/1983-23/5/1985 tarihleri arası	25	48
24/5/1985-23/11/1986 tarihleri arası	25	49
24/11/1986-23/5/1988 tarihleri arası	25	50
24/5/1988-23/11/1989 tarihleri arası	25	51
24/11/1989-23/5/1991 tarihleri arası	25	52
24/5/1991-23/11/1992 tarihleri arası	25	53
24/11/1992-23/5/1994 tarihleri arası	25	54
24/5/1994-23/11/1995 tarihleri arası	25	55
24/11/1995-23/5/1997 tarihleri arası	25	56
24/5/1997-23/11/1998 tarihleri arası	25	57
24/11/1998-8/9/1999 tarihleri arası	25	58

8/9/1999 tarihinden önce çalışmaya başlayanlar için emeklilik yaşı 15/6/2002 tarihine kadar olan hizmet yılına göre belirlenmiş olduğundan, fiili hizmet zammı uygulamasında memurların önce 15/6/2002 tarihine kadar olan hizmet süreleri bulunmakta ve Tablo 1'de yer alan süreler hizmet yılına eklenmektedir. Daha doğrusu, fiili hizmet süresi zammı kadar memuriyet başlangıcı geriye götürülerek Tablo 2'de yer alan çalışmaya başlama tarihine göre emeklilik şartları belirlenmektedir. Daha sonrasında ise fiili memuriyete başlama tarihinden (Yani fiili hizmet zammı eklenmemiş memuriyet başlangıç tarihi) itibaren her bir yıl için belirlenen süreler hizmet süresine eklenmekte ve emeklilik yaşından düşülmektedir.

Bu dönemdeki uygulamanın daha iyi anlaşılması açısından konu aşağıdaki örneklerle açıklanacaktır:

Örnek 1:

Basın Kartı Yönetmeliğine göre 15/1/1993 tarihinde basın müşaviri olarak göreve başlayan erkek memurun, fiili hizmet zammı kapsamında emeklilik şartlarının belirlenmesi

Birinci Adım 15/6/2002 tarihine kadar hizmet sürenin bulunması	15/6/2002 - 15/2/1994= 8 yıl ve 4 ay
İkinci Adım Hizmet yılına eklenecek fiili hizmet süresi zammı süresi	1 yılda 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Emeklilik yaşından indirilecek fiili hizmet zammı süresi	1 yıl 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Üçüncü Adım 15/6/2002 tarihine kadar olan fiili hizmet süresi zammının hesaplanması	8 yıl ve 4 ay / 4: 2 yıl ve 1 ay
Dördüncü Adım 15/6/2002 tarihine kadar olan fiili hizmet zammı süresinin memuriyet başlangıç tarihinden geriye götürülmesi	15/2/1994 – 2 yıl ve 1 ay: 15/1/1992
Beşinci Adım Emeklilik şartları	15/1/1992 tarih esas alınarak Tablo 2'ye göre emeklilik şartları 25 yıl+ 53 yaş
Altıncı Adım Devamlı çalışması durumunda fiili hizmet zammı dahil edilerek asgari (20 yıl çalışma karşılığı) emeklilik şartları	20 yıl hizmet süresi + 48 yaş

Örnek 2:

Örnek 1'deki basın müşavirinin 25 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Basın müşaviri hizmet süresini fiili hizmet zammıyla doldurmuş olduğundan fazladan beş yıl karşılığı yaştan 5 yıl/4= 1 yıl ve 3 ay daha indirilecek olduğundan emeklilik yaşı 46 yıl 9 ay

Örnek 3:

Örnek 1'deki basın müşavirinin 36 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Basın müşaviri için yine hizmet yılını fiili hizmet zammıyla doldurmuş olduğundan 36 yıl karşılığı 36/4= 9 yıl yaştan indirim yapılması gerektiği halde sekiz yıldan fazla yaştan indirim olamayacağından emeklilik yaşı 40 (48 yaştan 8 yıl indirim olmuş)

Örnek 4:

18 yaşını geçmiş olarak 15/9/1991 tarihinde askeri okula başlarak 15/9/1995 tarihinde teğmen olarak göreve başlayan kadının fiili hizmet zammı kapsamında emeklilik şartları

Birinci Adım 15/6/2002 tarihine kadar hizmet süresinin bulunması	Askeri okul süresi fiili hizmet zammı kapsamında olmadığından teğmen olarak atandığı tarih dikkate alınarak 15/6/2002 - 15/9/1995= 6 yıl ve 9 ay
İkinci Adım Hizmet yılına eklenecek fiili hizmet süresi zammı süresi	1 yılda 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Emeklilik yaşından indirilecek fiili hizmet zammı süresi	1 yıl 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Üçüncü Adım 15/6/2002 tarihine kadar olan fiili hizmet süresi zammının hesaplanması	6 yıl ve 9 ay / 4: 1 yıl, 7 ay ve 8 gün
Dördüncü Adım 15/6/2002 tarihine kadar olan fiili hizmet zammı süresinin memuriyet başlangıç tarihinden geriye götürülmesi	15/9/1991 (askeri okula başlama tarihi) – 1 yıl, 7 ay ve 8 gün: 7/2/1990
Beşinci Adım Emeklilik şartları	7/2/1990 tarih esas alınarak Tablo 2'ye göre emeklilik şartları 20 yıl+ 46 yaş
Altıncı Adım Devamlı çalışması durumunda fiili hizmet zammı dahil edilerek asgari (20 yıl çalışma karşılığı) emeklilik şartları	16 yıl hizmet süresi + 42 yaş

Örnek 5:

Örnek 4'deki bayan teğmenin 20 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Hizmet süresi fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan fazladan dört yıl karşılığı yaştan $4 \text{ yıl} / 4 = 1 \text{ yıl}$ daha indirilecek olduğundan emeklilik yaşı 41

Örnek 6:

Örnek 4'deki bayan teğmenin 25 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Yine hizmet yılı fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan 25 yıl karşılığı $25 / 4 = 6(1) \text{ yıl}$ ve 3 ay yaştan indirim yapılması gerektiğinden emeklilik yaşı 39 yıl ve 9 ay

Örnek 7:

Polis okulu süresini borçlanmamış olan ve 15/8/1998 tarihinde göreve başlayan erkek komserin emeklilik şartlarının belirlenmesi

Birinci Adım 15/6/2002 tarihine kadar hizmet sürenin bulunması	Borçlanması olmadığından komser olarak atandığı tarih dikkate alınarak 15/6/2002 - 15/8/1998= 3 yıl ve 10 ay
İkinci Adım Hizmet yılına eklenecek fiili hizmet süresi zammı süresi	1 yılda 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Emeklilik yaşından indirilecek fiili hizmet zammı süresi	1 yıl 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Üçüncü Adım 15/6/2002 tarihine kadar olan fiili hizmet süresi zammının hesaplanması	3 yıl ve 10 ay / 4= 11 ay ve 15 gün
Dördüncü Adım 15/6/2002 tarihine kadar olan fiili hizmet zammı süresinin memuriyet başlangıç tarihinden geriye götürülmesi	15/8/1998 – 11 ay ve 15 gün= 1/9/1997
Beşinci Adım Emeklilik şartları	1/9/1997 tarih esas alınarak Tablo 2'ye göre emeklilik şartları 25 yıl+ 57 yaş
Altıncı Adım Devamlı çalışması durumunda fiili hizmet zammı dahil edilerek asgari (20 yıl çalışma karşılığı) emeklilik şartları	20 yıl hizmet süresi + 52 yaş

Örnek 8:

Örnek 7'deki erkek komserin 30 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Hizmet süresi fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan fazladan 10 yıl karşılığı yaştan 10 yıl/4= 2 yıl ve 6 ay daha indirilecek olduğundan emeklilik yaşı 49 yıl ve 6 ay

Örnek 9:

Örnek 7'deki erkek komserin 35 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Yine hizmet yılı fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan 35 yıl karşılığı 35/4= 8 yıl ve 9 ay yaştan indirim yapılması gerekirken birlikte sekiz yıldan fazla indirim yapılamayacağından emeklilik yaşı 49

2.2- 8/9/1999-5510 Sayılı Kanun Öncesi Dönemi

Bu dönemde yine 5434 sayılı Kanunun 32'nci maddesinde belirtilen görev/işyerleri aynen fiili hizmet zammı kapsamında olmakla birlikte, 4447 sayılı Kanunun 23'üncü maddesiyle 5434 sayılı Kanunun 39'uncu maddesinin son fıkrasına eklenen hükümlerle fiili hizmet sürelerine eklenen yaş had-lerinden, eklenen bu sürenin üç yıldan çok olmamak üzere yarısından indirilmesi öngörülmüştür.

Buna göre, 5434 sayılı Kanununun 32'inci ve geçici 39'uncu maddeleri dikkate alınarak 8/9/1999-1/10/2008 tarihleri arasında hangi memurlar ve görevlerin fiili hizmet zammı kapsamında olduğu ve de fiili hizmet zammı süreleri Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3: 8/9/1999-1/10/2008 Tarihleri Arasında Memur Olanlar İçin Fiili Hizmet Zammı Uygulaması

MEMUR	HİZMETİN GEÇTİĞİ YER	HER BİR YIL KARŞILIĞI HİZMET YILINA EKLENECEK SÜRE	HER BİR KARŞILIĞI YAŞTAN İNDİRİLECEK SÜRE	YAŞTAN İNDİRİLECEK AZAMI SÜRE
Muvazzaf, yedek ve gedikli subaylarla askeri memur ve uzman jandarma ve de uzman erbaşlar	Cumhuriyet Ordusu kadroları	3 ay	1,5 ay	3 yıl
Asaleti onaylanmış olmak şartıyla Adaylıkta geçirilen Emniyet ve polis mesleğinde süreler dahil polis, komiser yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları	Emniyet ve polis mesleği	3 ay	1,5 ay	3 yıl
Lokomotif, makinist ve ateşçileri	Lokomotif üzerinde	6 ay	3 ay	3 yıl
Gemi ateşçi, kömürcüler ve dalgıçlar	Denizde	6 ay	3 ay	3 yıl
Atölye, fabrika, havuz ve depolarda çalışanlar	1) Çelik demir ve pirinç döküm işlerinde 2) Zehirli, boğucu gaz, asit, boya işleriyle gaz maskesi ile çalışmayı gerektiren başka işlerde 3) Patlayıcı maddeler yapılmasında 4) Lokomotif ve gemi kazanlarının onarılması ve temizlenmesi işlerinde 5) Gemilerin (Sintine'lerinde) ve (Dabilbotom) gibi kapalı sarnıçlar içindeki raspa ve boya işlerinde 6) Oksijen, elektrik kaynağı, keski, tabanca ile perçin, takım sertleştirilmesi ve kum püskürtme suretiyle raspa işlerinde	6 ay	3 ay	3 yıl

Maden üretiminde çalışanlar	Toprak altında maden çıkartma işlerinde	6 ay	3 ay	3 yıl
Devlet tiyatrosu sanatkarları	Devlet Tiyatrosu sanatkarlığında	3 ay	1,5 ay	3 yıl
Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Mücadele ve Karantina Teşkilatı ile Veteriner Teşkilatında görev yapan memur ve hizmetliler	Tarımsal mücadele ve tarımsal karantina teknik ve idari işleri ile salgın, bulaşıcı, paraziter hayvan hastalıklarıyla mücadele işlerinde	2 ay	1 ay	3 yıl
Mesleği olan ve bu sebeple röntgen, radyum ve benzeri ve benzeri iyonizan radyasyonlarla bilfiil çalışan tabip, teknisyen, sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyonla yine bilfiil çalışan bilimurum personel ve yardımcıları	Mesleği icabı röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyon laboratuvarlarında	3 ay	1,5 ay	3 yıl
TRT Kurumunda haber hizmetini yapan ve yürüten Daire Başkanı, Müdür, Müdür Yardımcısı, Şef, muhabir, redaktör spiker, redaktör, mütercim kameraman, fotoğrafçı, ışıkçı, sesçi, teknisyen, teleks operatörü	TRT Kurumu haber teleks operatörü hizmetlerinde	3 ay	1,5 ay	3 yıl
Basın Kartı Yönetmeliğine göre basın kartı sahibi olmak suretiyle gazetecilik yapanlardan memurluğa girip de meslekleriyle ilgili görevlerde istihdam edilenler	Basın müşavirleri	3 ay	1,5 ay	3 yıl

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, bu dönemde fiili hizmet zammı kapsamında görev yapan memurlar için her yıl karşılığında tabloda belirtilen süreler hizmet yılına eklenmekte ve üç yılı geçmemek üzere aynı sürelerin yarısı emeklilik yaşından da indirilmektedir. Bir yıldan artık süreler, artan süre dahilinde yine hizmet yılına eklenmekte ve emeklilik yaşından düşülmektedir.

Bu dönemdeki, fiili hizmet zammı uygulamasının da iyi anlaşılabilmesi için emeklilik şartlarına Tablo 4'de yer verilmiştir.

Tablo 4: 8/9/1999-1/10/2008 Döneminde Memurların Emeklilik Şartları

KADIN		ERKEK	
HİZMET YILI	YAŞ	HİZMET YILI	YAŞ
25	58	25	60

Bu dönemdeki uygulamanın daha iyi anlaşılması açısından konu aşağıdaki örneklerle açıklanacaktır:

Örnek 1:

Basın Kartı Yönetmeliğine göre 15/1/2000 tarihinde basın müşaviri olarak göreve başlayan erkek memurun, fiili hizmet zammı kapsamında emeklilik şartlarının belirlenmesi

Birinci Adım Emeklilik şartları	25 yıl hizmet süresi ve 60 yaş
İkinci Adım Hizmet yılına eklenecek hizmet zammı süresi	1 yılda 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Emeklilik yaşından indirilecek hizmet zammı süresi	1 yıl 1,5 ay=1/8 20 yıl karşılığı 2,5 yıl
İkinci Adım 20 yıl çalışma karşılığı fiili hizmet süresi zammının da dahil edilerek emeklilik şartları	20 yıl hizmet süresi + 57 yıl ve 6 ay yaş

Örnek 2:

Örnek 1'deki basın müşavirinin 25 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Basın müşaviri hizmet süresini fiili hizmet zammıyla doldurmuş olduğundan fazladan beş yıl karşılığı yaştan 5 yıl/8= 3 ay ve 22 gün daha indirilecek olduğundan emeklilik yaşı 57 yıl 2 ay ve 8 gün (5 yılda indirilecek süre 7,5 ay olmalı)

Örnek 3:

Örnek 1'deki basın müşavirinin 36 yıl çalışmış olması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Basın müşaviri için yine hizmet yılını fiili hizmet zammıyla doldurmuş olduğundan 36 yıl karşılığı 36/8= 4 yıl ve 6 ay indirim yapılması gerektiği halde üç yıldan fazla yaştan indirim olamayacağından emeklilik yaşı 57

Örnek 4:

18 yaşını geçmiş olarak 15/10/2001 tarihinde askeri okula başlarak 15/10/2005 tarihinde teğmen olarak göreve başlayan kadının fiili hizmet zammı kapsamında emeklilik şartlarının belirlenmesi

Birinci Adım Emeklilik şartları	25 yıl hizmet süresi ve 58 yaş
İkinci Adım Hizmet yılına eklenecek hizmet zammı süresi	1 yılda 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Emeklilik yaşından indirilecek hizmet zammı süresi	1 yıl 1,5 ay=1/8 20 yıl karşılığı 2,5 yıl
İkinci Adım 20 yıl çalışma karşılığı fiili hizmet süresi zammının da dahil edilerek emeklilik şartları	20 yıl hizmet süresi + 55 yıl ve 6 ay yaş

Örnek 5:

Örnek 2'deki Bayan Teğmenin 25 Yıl Çalışması Durumunda Emeklilik Şartlarının Belirlenmesi

Hizmet süresi fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan fazladan beş yıl karşılığı yaştan 5 yıl/8= 7 ay ve 15 gün daha indirilecek olmakla birlikte üç yıldan fazla indirim olamayacağından olduğundan emeklilik yaşı 55

Örnek 6:

Polis okulu süresini borçlanmamış olan ve 1/11/2006 tarihinde göreve başlayan erkek komiserin emeklilik şartlarının belirlenmesi

Birinci Adım Emeklilik şartları	25 yıl hizmet süresi ve 60 yaş
İkinci Adım Hizmet yılına eklenecek hizmet zammı süresi	1 yılda 3 ay=1/4 20 yıl karşılığı 5 yıl
Emeklilik yaşından indirilecek hizmet zammı süresi	1 yıl 1,5 ay=1/8 20 yıl karşılığı 2,5 yıl
İkinci Adım 20 yıl çalışma karşılığı fiili hizmet süresi zammının da dahil edilerek emeklilik şartları	20 yıl hizmet süresi + 57 yıl ve 6 ay yaş

Örnek 7:

Örnek 6'daki erkek komiserin 30 yıl çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Hizmet süresi fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan fazladan on yıl karşılığı yaştan 10 yıl/8=1 yıl ve 3 ay daha indirilecek olmakla birlikte üç yıldan fazla yaştan indirim yapılamayacağından emeklilik yaşı 57 yaş

2.3- 5510 Sayılı Kanun Sonrası

Bu dönemde, Kanun'un lafzı ve mantığı gereğince göreve başlayan memurlar için "ay ve yıl" kavramları yerine, ay "30 gün" ve yıl da "360 gün" olarak kullanılmıştır.

Sosyal güvenlik reformu çerçevesinde, hemen hemen tüm hükümleri 1/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanun'la, SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı mevzuatında norm ve standart birliği sağlanmaya çalışılmış olup, fiili hizmet zammı konusunda da yine her üç statüde çalışanlar için uygulamada ortak hükümler getirilmiştir.

Bu dönemde dikkate alınması gereken diğer bir husus da, 5510 sayılı Kanunla, emeklilik şartları 30/4/2008 tarihinden itibaren değiştirilmiş olmakla birlikte, fiili hizmet zammı uygulaması hükümlerinin 1/10/2008 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmesidir.

Bu çerçevede, fiili hizmet zammı uygulaması her üç statü için de 5510 sayılı Kanunun 40'inci maddesiyle düzenlenmiş olup, yer altı işlerinde "Maden ocakları (elementer civa bulunduğu saptanan civa maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde çalışanlar" için prim ödeme gün sayısına ekleme ve emeklilik yaşından indirim için süre sınırlaması öngörülmemiş iken;

- “Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapan subay, yedek subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ve sözleşmeli erbaş ve erler” ile emniyet ve Milli İstihbarat Teşkilatında görev yapan asaleti onaylanmış olmak şartıyla adaylıkta geçirilen süreler dahil polis memuru, başpolis memuru ve kıdemli başpolis memuru, komiser yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları, Milli İstihbarat Teşkilâtı mensupları” için prim ödeme gün sayısına en fazla 2880 gün (sekiz yıl) ve 1080 günü (üç yılı) geçmemek üzere prim ödeme gün sayısına eklenen sürenin yarısının emeklilik yaşından indirilmesi,
- Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasama organı üyeleri ile dışardan atanan bakanlar” için prim ödeme gün sayısı eklenecek sürenin 1800 gün (5 yıl) ve 1080 günü (3 yılı) geçmemek üzere aynı sürenin emeklilik yaşından indirilmesi,
- Diğerleri için de prim ödeme gün sayısına 1800 gün (5 yıl) ve 1080 günü (3 yılı) geçmemek üzere eklenen prim ödeme gün sayısının yarısının emeklilik yaşından düşülmesi, öngörülmüştür.

Bu çerçevede; 5510 sayılı Kanununun 40’inci maddesinde yer alan fiili hizmet zammı uygulamasına Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5: 1/10/2008 Tarihinden Sonra Çalışmaya Başlayanlar İçin Fiili Hizmet Zammı Uygulaması

KAPSAMDAKİ İŞYERİ	KAPSAMDAKİ SİGORTALILAR	HER 360 GÜN KARŞILIĞI PRİM ÖDEME GÜN SAYISINA EKLENECEK SÜRE	HER 360 GÜN KARŞILIĞI YAŞTAN İNDİRİLECEK SÜRE	PRİM ÖDEME GÜN SAYISINA EKLENECEK AZAMI SÜRE	YAŞTAN İNDİRİLECEK AZAMI SÜRE
Kurşun ve arsenik işleri	1) Kurşun üretilen galenit, serüzit, anglezit gibi cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağında çalışanlar 2) Kurşunlu madenlerden yahut içinde kurşun üstübeç artığı ve benzeri maddelerden kurşun üretimi için yapılan izabe işlerinde çalışanlar 3) Antimuan, kalay, bronz ve benzeri maddelerle yapılan kurşun alaşımı işlerinde çalışanlar için yapılan izabe işlerinde çalışanlar. bulunan kül, maden köpüğü, kurşun fırın kurumu, 6 üstübeç artığı ve benzeri maddelerden kurşun üretimi için yapılan izabe işlerinde çalışanlar.	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün

	<p>işlerinde çalışanlar. cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağı işlerinde çalışanlar. cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağı işlerinde çalışanlar. 2) Kurşunlu madenle üstübeç için 3) 4)</p>				
	<p>4) Kurşun izabe fırınlarının teksif odalarında biriken kuru tozları kaldırma işlerinde çalışanlar.</p>	90 gün	45 gün	1800 gün	1080 gün
Cam atölye ve fabrikaları	<p>1) Cam yapımında kullanılan ilkel maddeleri toz haline getirme, eleme, karıştırma, ve kurutma işlerinde (bu işleri yapmak üzere tam kapalı odalar içinde otomatik makineli tesisat veya çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı halde) çalışanlar havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar. 2) Eritme işlerinde (otomatik besleme fırınlarıyla çalışılmadığı takdirde) çalışanlar 3) Ateşçilik işlerinde çalışanlar 4) Üfleme işlerinde (tamamen otomatik makinelerle yapılmadığı takdirde) çalışanlar 5) Basınçla yapılan cam işlerinde (cam tazyiki işleri) çalışanlar 6) Ayna camı sanatında potalı cam dökümü işlerinde (potalar kalıp masasına mekanik araçlarla taşınmadığı takdirde) çalışanlar. 7) Camı fırın başından alma işlerinde çalışanlar 8) Yayma fırınlarında düzeltme işlerinde çalışanlar</p>	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün

	<p>9) Traş işlerinde çalışanlar</p> <p>10) Asitle hak ve cilalama işlerinde çalışanlar</p> <p>11) Basıncılı havayla kum püskürten cihazlarla yapılan işlerde (çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike işlerde (çalışma ortamındaki tozları sağlık için tehlike oluşturmayacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar</p> <p>12) Pota ve taş odalarında görülen işlerde çalışanlar</p>				
Cıva üretimi işleri sanayii	<p>1) Cıva izabe fırınlarında görülen işlerde çalışanlar</p> <p>2) Elementer cıva bulunan ocaklarda görülen işlerde çalışanlar</p>	90 gün	45 gün	1800 gün	1080 gün
Çimento fabrikaları	<p>1) İlkel maddeleri kırma, ufalama, ezme, eleme ve karıştırma işlerinde çalışanlar</p> <p>2) Otomatik fırınlarda pişirme işlerinde çalışanlar</p> <p>3) Klinkeri öğütme, eleme, torba ve fiçılara koyma işlerinde (otomatik olarak tozun etrafa yayılmasını önleyici bir düzenleme yapılmadığı takdirde) çalışanlar.</p>	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün
Kok fabrikalarıyla termik santraller	<p>1) Ateşçilik, ocak temizliği, jeneratör, doldurma, termik santraller boşaltma ve temizleme işlerinde çalışanlar.</p> <p>2) Kimyasal arıtma işlerinde çalışanlar. Gazın geçtiği cihaz ve boruların onarılması ve temizlenmesi işlerinde çalışanlar</p> <p>4) Kok fabrikalarında kömür ve ocak işlerinde çalışanlar</p> <p>5) Elektrik enerji üretim santrallerinin kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması işlerinde çalışanlar</p>	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün

	6) Termik santrallerle her çeşit buhar kazanlarının kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması işlerinde çalışanlar.				
Alüminyum fabrikaları	1) Alüminyum oksit üretimi işlerinde çalışanlar 2) Alüminyum bronz hazırlama işlerinde çalışanlar 3) Alüminyum madeni üretimi işlerinde çalışanlar	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün
Demir ve çelik fabrikaları	1) Demir izabe fabrikalarında cevherin demire çevrilmesi işleriyle boru fabrikalarının fırın ve döküm dairelerinde yapılan işlerinde çalışanlar 2) Çelikhanelerin çelik yapılan fırınlarıyla bunların teferruat ve eklentilerinden olan ikinci derecedeki fırınlarda ve konvertörlerde yapılan işlerinde çalışanlar 3) Sıvı haldeki demir ve çeliğin tesisat ve teçhizatla mekanik olarak taşınmasına ilişkin işlerde çalışanlar 4) Sıcak veya sıvı haldeki cürufun taşınması ve işlenmesi işlerinde çalışanlar 5) Haddehanelerde (soğuk demirle çalışılan haddehaneler hariç), fırınlarda, hadde serilerinde, haddehaneyi kızgın veya sıvı çelik yahut demirle besleyen tesisat ve araçlarla görülen işlerle kızgın halde olan yarı mamul parçaların kesilmesi ve hazırlanması işlerinde çalışanlar	90 gün	45 gün	1800	1080 gün

Döküm fabrikaları	1) Döküm kalıp ve maçalarının yapılması ve döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar 2) Döküm şarjının hazırlanması ve her çeşit maden eritme (izabe) fırınlarının döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar 3) Maden eritme ve dökme işlerinde çalışanlar	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün
Asit üretimi yapan atölye ve fabrikalar	1) Asit için hammaddelerin hazırlanması işlerinde çalışanlar 2) Asidin yapılma safhalarındaki işlerinde çalışanlar 3) Baca gazlarından asit elde edilmesi işlerinde çalışanlar	90 gün	45 gün	1800 gün	1080 gün
Yer altı işleri	Maden ocakları (elementer cıva bulunduğu saptanan cıva maden ocakları hariç), kanalizasyon ve tünel 180 yapımı gibi yer altında yapılan işlerde çalışanlar	180 gün	180 gün	Sınır yok	Sınır yok
Radyoaktif ve radioiyonizan maddelerle yapılan işleri	Doğal ve yapay radyoaktif, radioiyonizan maddeler veya bütün diğer körpüsküler emanasyon kaynakları ile yapılan işlerde ya da bütün diğer körpüsküler emanasyon kaynakları yapılan işlerde çalışanlar	90 gün	45 gün	1800 gün	1080 gün
Su altında veya su altında basınç içinde çalışmayı gerektiren işler	1) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren basınçlı hava içinde işlerden 20- 35 metreye kadar derinlik veya 2-3,5 kg/cm2 basınçta yapılan işlerde çalışanlar	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün
	2) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 35-40 (40 hariç) m. derinlik veya 3,5-4 (3,5 hariç) kg/cm2 basınçta yapılan işlerde çalışanlar 3) Dalgıçlık işinde çalışanlar	90 gün	45 gün	1800 gün	1080 gün

Türk Silahlı Kuvvetlerinde	Subay, yedek subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ve sözleşmeli erbaş ve erler	90 gün	45gün	2880 gün	1080 gün
Emniyet, polis mesleğinde, Milli İstihbarat Teşkilatında	Asaleti onaylanmış olmak şartıyla adaylıkta geçirilen süreler dahil polis memuru, başpolis memuru ve kıdemli başpolis memuru, komiser yardımcısı, komiser, baş Komiser, emniyet amiri, emniyet müdürleri ile bu ve Daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları, Milli İstihbarat Teşkilâtı mensupları	90 gün	45 gün	2880 gün	1080 gün
İtfaiye ve yangın söndürme işleri	Yangın söndürme işlerinde çalışanlar	60 gün	30 gün	1800 gün	1080 gün
Basın ve gazetecilik mesleğinde	Basın Kartı Yönetmeliğine göre basın kartı sahibi olmak suretiyle fiilen çalışanlar	90 gün	45 gün	1800 gün	1080 gün
Türkiye Radyo-Televizyon Kurumubasın kartı sahibi olmak suretiyle	Türkiye Radyo Televizyon Kurumunda haber hizmetinde fiilen çalışanlar Basın Kartı Yönetmeliğine göre	90 gün	45 gün	1800 gün	1080 gün
Türkiye Büyük Millet Meclisi	Yasama organı üyeleri ile dışarıdan atanan bakanlar	90 gün	90 gün	1800 gün	1080 gün

Yukarıda yer alan tablodan da görüleceği üzere, esasen 5510 sayılı Kanunun 40'inci maddesiyle, 5434 sayılı Kanunun 32'nci maddesinde yer alan "Lokomotif, makinist ve ateşçiler", "Devlet Tiyatrosu Sanatçıları", "Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Mücadele ve Karantina Teşkilatı ile Veteriner Teşkilatında görev yapan memur ve hizmetliler" kapsam dışında bırakılmış olmasının yanı sıra, diğer işlerde memurların çalışmasının ihtimal dahilinde olmaması nedeniyle, memurlar olarak sadece Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, emniyet ve Milli İstihbarat Teşkilatı mensupları, röntgen uzmanı ve teknisyenlerinin kapsamda bırakıldığı ve de itfaiye işlerinde çalışanlar ile milletvekilleri ve bakanların ise ilk defa kapsama alındığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen kısıtlamaların yanı sıra Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile emniyet ve Milli İstihbarat Teşkilatı mensupları dışında olanlar için peim ödeme gün sayısına (hizmet yılına) ekleme süresi sekiz yıldan beş yıla düşürülmüştür.

Diğer bir kısıtlamanın da, fiili hizmet zammından yararlanmak için yer altında çalışanların 1800 (5 yıl), diğerlerinin de en az 3600 (10 yıl) gün fiili hizmet zammı kapsamındaki görevlerde bulunulması gerekmesi şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Bu bölümde de konunun daha iyi anlaşılması bakımında 30/4/2008 tarihinden sonra ilk defa memur olarak çalışmaya başlayanların emeklilik şartlarına Tablo 6'da yer verilecektir.

Tablo 6: 30/4/2008 Tarihinden Sonra İlk Defa Çalışmaya Başlayanların Emeklilik Şartları

Prim Ödeme Gün Sayısı	2036 Yılına Kadar Yaş	
	Kadın	Erkek
9000	58	60

Yaş şartı 2036 yılından itibaren asgari prim ödeme gün sayısını (9000 gün-25 yıl) doldurduğu tarihe göre her yıl birer yaş kademeli olarak artmakta ve nihayetinde 2048 yılında hem kadınlar hem de erkekler için 65 yaşında fikslenmektedir.

1/1/2036 ilâ 31/12/2037 tarihleri arasında	59	61
1/1/2038 ilâ 31/12/2039 tarihleri arasında	60	62
1/1/2040 ilâ 31/12/2041 tarihleri arasında	61	63
1/1/2042 ilâ 31/12/2043 tarihleri arasında	62	64
1/1/2044 ilâ 31/12/2045 tarihleri arasında	63	65
1/1/2046 ilâ 31/12/2047 tarihleri arasında	64	65
1/1/2048 tarihinden itibaren	65	65

Bu dönemdeki fiili hizmet zammı uygulaması da yine örneklerle açıklanacaktır:

Örnek 1:

18 yaşını geçmiş olarak 15/11/2011 tarihinde askeri okula başarak 15/1/2015 tarihinde teğmen olarak göreve başlayan erkeğin fiili hizmet zammı kapsamında emeklilik şartlarının belirlenmesi

Birinci Adım Emeklilik şartları	Askeri okul süresi memuriyet başlangıcı sayılarak 9000 prim ödeme gün sayısı (25 yıl hizmet süresi) ve 60 yaş
İkinci Adım Prim ödeme gün sayısına eklenecek hizmet zammı süresi	360 günde 90 gün=1/4 7200 gün karşılığı 1800 gün
Emeklilik yaşından indirilecek hizmet zammı süresi	360 günde 45 gün=1/8 7200 gün karşılığı 900 gün
İkinci Adım 7200 gün (20 yıl) çalışma karşılığı fiili hizmet süresi zammının da dahil edilerek emeklilik şartları	7200 prim ödeme gün sayısı + 57 yıl ve 6 ay yaş

Örnek 2:

Örnek 1'deki erkek teğmenin 10800 gün (30 yıl) çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Hizmet süresi fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan fazladan 1800 gün (beş hizmet yılı) karşılığı yaştan $1800/8=225$ gün (7 ay 15 gün) daha indirilecek olmakla birlikte üç yıldan fazla indirim olamayacağından olduğundan emeklilik yaşı 57

Örnek 3:

Polis okulu süresini borçlanmamış olan ve 1/12/2017 tarihinde göreve başlayan erkek komserin emeklilik şartlarının belirlenmesi

Birinci Adım Emeklilik şartları	Polis okulu süresi borçlanılmamış olup 9000 prim ödeme gün sayısı ve 61 yaş (aralıksız çalışması halinde bile yaş şartı kademeye girmektedir)
İkinci Adım Prim ödeme gün sayısına eklenecek hizmet zammı süresi	360 günde 90 gün=1/4 7200 gün karşılığı 1800 gün
Emeklilik yaşından indirilecek hizmet zammı süresi	360 günde 45 gün=1/8 7200 gün karşılığı 900 gün
İkinci Adım 7200 gün (20 yıl) çalışma karşılığı fiili hizmet süresi zammının da dahil edilerek emeklilik şartları	7200 prim ödeme gün sayısı + 58 yıl ve 6 ay yaş

Örnek 4:

Örnek 3'teki erkek komiserin 10800 gün (30 yıl) çalışması durumunda emeklilik şartlarının belirlenmesi

Prim ödeme gün sayısı fiili hizmet zammıyla doldurulmuş olduğundan fazladan 3600 gün (10 yıl) karşılığı yaştan 3600 gün/8= 450 gün (1 yıl 3 ay) daha indirilecek olmakla birlikte üç yıldan fazla yaştan indirim yapılamayacağından emeklilik yaşı 58 yaş

3- SONUÇ

Fiziksel ve ruhsal açıdan yıpratıcı görevlerde çalışan memurlara, fiili hizmet zammı adı altında kanuni düzenlemelerle belirlenmiş sürelerin hizmet yılı/prim ödeme gün sayısına eklemeye yapılması ve eklemeye yapılan bu sürelerinin tamamının veya yarısının emeklilik yaşından indirilmesi suretiyle erken emeklilik imkanı tanınmıştır.

Fiili hizmet zammı uygulaması, dönemselsel olarak farklılık göstermekte olup, bu çerçevede;

- 8/9/1999 tarihinden önce ilk defa memur olup fiili hizmet zammı kapsamında çalışanlar için hizmet yılına en fazla sekiz yıl eklemeye yapılması ve aynı sürenin emeklilik yaşından indirilmesi,
- 8/9/1999 tarihinden sonra ilk defa memur olup fiili hizmet zammı kapsamında çalışanlar için hizmet yılına en fazla sekiz yıl eklemeye yapılması ve üç yılı geçmemek kaydıyla hizmet yılına eklemeye yapılan sürenin yarısının emeklilik yaşından düşülmesi,
- 1/10/2008 tarihinden sonar ilk defa memur olup fiili hizmet zammı kapsamında çalışan askerler ve emniyet ve de MİT mensupları için prim ödeme gün sayısına 2880 gün (sekiz yıl), diğerleri için 1800 gün (beş yıl) eklemeye yapılması ve milletvekilleri ve bakanlar hariç 1080 günü (üç yılı) geçmemek kaydıyla prim ödeme gün sayısına eklenen sürelerinin yarısının emeklilik yaşından indirilmesi, öngörülmüştür.

Dönemsel olarak fiili hizmet zammı uygulamasının kapsamı daraltılmış ve ekleme/indirim sürelerinde de kısıtlamaya gidilmiştir.

KAYNAKÇA

- Bkz. Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu R.G... 17/6/1949, 7235
- Bkz. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu R.G... 16/6/2006, 26200
- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu R.G... 8/9/1999, 23810
- Bkz. 4759 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun R.G... 1/6/2002, 24772